BOSHLANG‘ICH SINF MATEMATIKA DARSLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Shavkatova Nargiza
Guliston davlat pedagogika inistituti magistranti
Email:nargizashavkatova@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf matematika darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati, afzalliklari, o‘quvchilarning bilim olish jarayoniga ta’siri hamda zamonaviy pedagogik usullar bilan uyg‘unligi haqida so‘z yuritiladi. Shuningdek, matematika darslarida kompyuter, multimedia vositalari, interaktiv doska va elektron ta’lim resurslaridan foydalanish usullari yoritilgan.

Annotation: This article discusses the importance and advantages of using information technologies in primary school mathematics lessons, their impact on students’ learning processes, and their integration with modern pedagogical methods. It also highlights the ways of using computers, multimedia tools, interactive whiteboards, and electronic educational resources in mathematics classes.

Аннотация: В данной статье рассматриваются значение и преимущества использования информационных технологий на уроках математики в начальных классах, их влияние на процесс обучения учащихся, а также их сочетание с современными педагогическими методами. Также освещаются способы использования компьютеров, мультимедийных средств, интерактивных досок и электронных образовательных ресурсов на уроках математики.

Kalit so‘zlar: axborot texnologiyalari, matematika, boshlang‘ich ta’lim, multimedia, interaktiv metodlar, elektron ta’lim, pedagogik texnologiya, raqamli ta’lim.

Bugungi kunda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish va uni zamonaviy talablar asosida tashkil etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, boshlang‘ich ta’lim bosqichida o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirish, mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda dars samaradorligini ta’minlashda axborot texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.Boshlang‘ich sinf matematika darslari o‘quvchilarning mantiqiy fikrlashi, hisoblash malakasi va tafakkurini rivojlantiruvchi asosiy fanlardan biri hisoblanadi. Shu sababli matematika darslarini zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalari asosida tashkil etish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.Axborot texnologiyalarining ta’limdagi o‘rni.Axborot texnologiyalari — bu axborotni yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va uzatishga xizmat qiluvchi texnik hamda dasturiy vositalar majmuasidir. Ta’lim jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:darslarni qiziqarli va interaktiv tashkil etish;o‘quvchilarning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish;murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda tushuntirish;vaqtni tejash;o‘quvchilar bilimini tezkor baholash;individual yondashuvni ta’minlash.

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari ko‘proq vizual materiallarni tez qabul qilganliklari sababli axborot texnologiyalaridan foydalanish matematika fanini o‘zlashtirishni osonlashtiradi.Matematika darslarida foydalaniladigan axborot texnologiyalarMultimedia vositalari.Multimedia vositalari matematika darslarini jonlantirishga yordam beradi. Rangli rasmlar, animatsiyalar, videolar va ovozli materiallar orqali o‘quvchilarning diqqati darsga jalb qilinadi. Masalan:geometrik shakllarni animatsiya orqali ko‘rsatish;masalalarni slaydlar yordamida tushuntirish;matematik o‘yinlardan foydalanish.Bu usullar o‘quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.Interaktiv doskalardan foydalanish.Interaktiv doska zamonaviy ta’limning samarali vositalaridan biridir. U orqali:misollarni ekranda ishlash;geometrik shakllarni chizish;test topshiriqlarini bajarish;o‘yinli mashqlar tashkil etish mumkin.Interaktiv doska o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi va ularni mustaqil fikrlashga undaydi.Elektron darsliklar va ta’lim platformalari matematika darslarida keng qo‘llanilmoqda. Ularda turli mashqlar, testlar va interaktiv topshiriqlar mavjud bo‘lib, o‘quvchilarning bilimini mustahkamlashga xizmat qiladi.Elektron resurslarning afzalliklari:o‘quv materiallarining qulayligi;istalgan vaqtda foydalanish imkoniyati;mustaqil ta’lim olishni rivojlantirishi;tezkor nazorat va tahlil imkoniyati.Axborot texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari.Boshlang‘ich sinf matematika darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish quyidagi ijobiy natijalarni beradi:O‘quvchilarning qiziqishini oshiradi,rang-barang va interaktiv topshiriqlar o‘quvchilarning matematika faniga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi.Mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi,elektron mashqlar va matematik o‘yinlar orqali o‘quvchilarning tafakkuri va tez fikrlash qobiliyati rivojlanadi.Dars samaradorligini oshiradi,axborot texnologiyalari yordamida qisqa vaqt ichida ko‘proq ma’lumot berish mumkin bo‘ladi.Individual yondashuvni ta’minlaydi,har bir o‘quvchi o‘z bilim darajasiga mos topshiriqlarni bajarish imkoniyatiga ega bo‘ladi.Mustaqil ta’lim ko‘nikmasini shakllantiradi,elektron resurslar bilan ishlash o‘quvchilarning mustaqil o‘rganish malakasini rivojlantiradi.

Matematika darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish metodlariquyidagi metodlar samarali hisoblanadi:taqdimot (prezentatsiya) metodi;elektron testlar;matematik o‘yinlar;virtual mashqlar;animatsion tushuntirishlar;masofaviy ta’lim elementlari.Masalan, qo‘shish va ayirish mavzusida multimediali o‘yinlardan foydalanish o‘quvchilarning mavzuni tez o‘zlashtirishiga yordam beradi.O‘qituvchining roli.Axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishda o‘qituvchining pedagogik mahorati muhim o‘rin tutadi.O‘qituvchi:zamonaviy texnologiyalarni yaxshi bilishi;elektron resurslardan foydalana olishi;darsni to‘g‘ri rejalashtirishi;o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undashi kerak.Shuningdek, o‘qituvchi texnologiyalardan foydalanishda me’yorni saqlashi va dars mazmunini birinchi o‘ringa qo‘yishi lozim.Muammolar va ularning yechimlari.Ba’zi maktablarda texnik vositalarning yetishmasligi yoki internet muammolari axborot texnologiyalaridan to‘liq foydalanishga to‘sqinlik qilishi mumkin. Bu muammolarni hal etish uchun:maktablarni zamonaviy texnika bilan ta’minlash;o‘qituvchilarning AKT bo‘yicha malakasini oshirish;elektron ta’lim resurslarini ko‘paytirish zarur.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich sinf matematika darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanish ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy texnologiyalar yordamida darslar yanada qiziqarli, samarali va interaktiv tashkil etiladi. Bu esa o‘quvchilarning matematika faniga bo‘lgan qiziqishini oshirib, ularning bilim, ko‘nikma va malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu sababli ta’lim jarayonida axborot texnologiyalaridan oqilona va samarali foydalanish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati :

1.O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.

2.Boshlang‘ich ta’lim davlat ta’lim standarti.

3.Ishmuhamedov R. “Pedagogik texnologiyalar”.

4.Tolipov O‘., Usmonboyeva M. “Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari”.

5.Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bo‘yicha metodik qo‘llanmalar.

6.Matematika o‘qitish metodikasi faniga oid ilmiy adabiyotlar.